

«96%» και μια παράσταση γροθιά σε μια πολυπολιτισμική ευημερία!

mylibrodoro.com/2024/03/31/96/

Προβολή όλων των δημοσιεύσεων από Αριστείδης Καρεμφύλλης

31 Μαρτίου 2024

Τον τελευταίο καιρό έχουμε εθιστεί στο να παρακολουθούμε δραματοποιημένα ντοκιμαντέρ για τους τελείως λάθους λόγους. Μας είναι γνώριμο, το να μπλέκουμε την μυθοπλασία με την ιστορική αλήθεια, να χαιρόμαστε για τους θριάμβους μας, να περηφανευόμαστε για την εθνική μας υπεροχή και να κατηγορούμε όλους αυτούς τους ξένους που μας μισούν και καταφέρνουν να διαστρεβλώσουν την ιστορική ανδρεία και υπεροχή μας. Το παρόν, κείμενο, ωστόσο, δεν θα ασχοληθεί με κανένα από αυτά, αλλά και δεν έχει σκοπό να δείξει το πόσο θύματα ήμασταν ως λαός στο διεθνές στερέωμα. Τα μόνα θύματα, στο παρόν κείμενο, είναι το 96% των Εβραϊκής καταγωγής Ελλήνων από την Θεσσαλονίκη που έχασαν την ζωή τους στα στρατόπεδα συγκέντρωσης της ναζιστικής Γερμανίας, με την, πολλές φορές, συγκατάθεση των Χριστιανικής καταγωγής Ελλήνων της Θεσσαλονίκης, που μέχρι και σήμερα χαιρόνται περιουσίες που κλάπηκαν από ανθρώπους που παραλίγο να χαθούν από ανθρώπου μνήμης.

Σάββατο απόγευμα, παράσταση απογευματινή, στην μικρή σκηνή της Μονής Λαζαριστών, του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος. Δύο ηθοποιοί-ερευνητές, ένας σκηνοθέτης και ένας μουσικός. Μια ιστορία πικρή που σημάδεψε την πόλη της Θεσσαλονίκης, που στοιχειώνει ανθρώπους που έζησαν την κτηνωδία της σβάστικας και θρήνησαν θύματα. Οι ιστορίες των 48.000 θυμάτων, όπως μπορέσαμε να τις μάθουμε ή όπως τα ιστορικά στοιχεία σκιαγραφούν στο σήμερα, μέσα από τα συντρίμια μια πόλης που ακόμη ουρλιάζει με την φωνή των Σεαφαραδιτών που για δεύτερη φορά ήρθαν αντιμέτωποι με έναν εκτοπισμό, για μια πατρίδα που έμελλε να είναι το βέβηλο νεκροταφείο μιας κοινότητας που της υποσχέθηκαν το *himmelweg* (δρόμος προς τον ουρανό).

Ο Πρόδρομος Τσινικόρης, σκηνοθέτης και συγγραφέας του κειμένου της παράστασης κατάφερε το ακατόρθωτο. Σε μια πόλη, που επί χρόνια προσπαθεί να κρύψει κάτω από χαλί τα σφάλματα του παρελθόντος, τον αντισημιτικό χαρακτήρα της καθημερινότητας, τον αποτροπιασμό που επέτρεψε να βεβηλωθούν νεκροταφεία, να επαναχρησιμοποιηθούν ταφόπλακες για εξωραϊστικά έργα, να κονιορτοποιηθούν σκελετοί για παραγωγή οικοδομικών υλικών και να μετατραπεί όλη η πόλη σε ένα αποδομημένο μαυσωλείο, έφτυσε κατάμουτρα την υποκρισία, τον καιροσκοπισμό και την σκληρή ιστορική αλήθεια που θέλουμε να αποφύγουμε στην Θεσσαλονίκη.

Θα μου επιτρέψετε να σταθώ λίγο ακόμη στον κύριο Τσινικόρη. Δεν τον παρακολούθησα ποτέ στο παρελθόν, δεν ξέρω ποιες είναι οι δουλειές του. Μα κατάφερε από τα πρώτα λεπτά της παράστασης να κάνει κάτι πολύ όμορφο. Επικοινωνήσε, μέσω του κειμένου και της αλήθειας του με άλλα κείμενα ανθρώπων που μας έδωσαν την δική τους αλήθεια. Μας μίλησε για έναν ναζί, φιλικό και ακίνδυνο, θαμώνα ενός εστιατορίου. Για έναν άνθρωπο, που πλέον δεν ήταν αυτό που υπήρξε στο παρελθόν. Και νοερά, επικοινωνήσε με το κείμενο ενός άλλου, πρώην φασίστα, του γνωστού σε όλους μας Αντρέα Καμιλλέρη που γράφει στην Ματίλντα: «Ήταν έτσι αναπόφευκτο στα δέκα μου χρόνια να ήμουν ένας θερμός φασίστας» και λίγο μετά συνεχίζει: «Και γιατί ένας εβραίος δεν μπορούσε να πηγαίνει στο δικό μου σχολείο;». Έτσι μας έδειξε την παγκόσμια και πανανθρώπινη ανάγκη των ανθρώπων της εποχής εκείνης να πιαστούν από κάποιες σταθερές. Και μας ξύπνησε τις μνήμες που θα κατάφερναν να μας δείξουν πόσες φορές στον κόσμο της λογοτεχνίας ήρθαμε αντιμέτωποι με αυτό το φαινόμενο, με αυτό το γεγονός, με την εγγύτητα την δική μας σε μια κοινότητα που ένα σαδιστικό βίτσιο βάλθηκε να εξοντώσει .

Βήμα στην Αλεξάνδρα Χατζοπούλου Σαΐας. Ως γνήσια απόγονος επιζώντα από τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, στάθηκε στην σκηνή, μίλησε την γλώσσα των προγόνων της, εξέθεσε προσωπικές στιγμές μια οικογένειας που ακόμη πονά, μας μετέφερε στο σπίτι της και στην ιστορία ανθρώπων που έζησαν τον πόνο του 96% και από κάποια άλλη δύναμη, τύχη ή ευτυχώς αποτυχία των ναζιστών κατάφεραν να αποτελέσουν κομμάτι του 4% αυτών που επέστρεψαν για να καταλήξουν κακός βραχνάς στην ιστορική μνήμη αυτών που ήθελαν να αφηθεί στην λήθη. Και με φωνή σταθερή, με κινήσεις απλές, με τρόπο γνώριμο και φιλικό,

μας άφησε να γνωρίσουμε το χθες, το λιγότερο χθες και το σήμερα μιας κοινότητας που ακόμη πολλοί θέλουν να θεωρούν ότι οι άνθρωποι της είναι απάτριδες, αγενείς, δίχως μια χωροταξική συνιστώσα.

Βαθιά υπόκλιση στην Νατάσα Δαλιάκα. Για αυτό που κατάφερε διαλογικά. Για το δραματοποιημένο μα αναγκαίο αίσθημα κοινωνικής ευθύνης και σεβασμού στην μη περιθωριοποίηση της μερίδας ανθρώπων που αποτελούν απογόνους δωσίλογων και καιροσκόπων που έτριψαν τα χέρια τους από χαρά και καρπώθηκαν περιουσίες ανθρώπων που χάθηκαν. Για την φωνή αυτών που στην προσπάθεια να περιορίσουν τον αντισημιτισμό, καταλήγουν σε ένα άθελο πογκρόμ ανθρώπων που είχαν την ατυχία να ανατραφούν από ανθρώπους που στάθηκαν στην λάθος πλευρά της ιστορίας.

Και φυσικά, δεν θα μπορούσα να αφήσω τον υπέροχο Παναγιώτη Μανουηλίδη. Τον άνθρωπο που φόρτισε με ήχους την ήδη φορτισμένη ατμόσφαιρα της παράστασης. Που κατάφερε να μεταφέρει με ήχους και παραφωνίες το βάρος από το θυμικό στο πιο απτό αισθησιακό περιβάλλον μέσω της ακοής.

Το 96% είναι μια παράσταση που μάλλον δεν θα προλάβετε να δείτε. Μια παράσταση που δεν μπορεί να αντέξει ο καθένας. Μια παράσταση που προσβάλει όλα αυτά τα υπέροχα τουριστικά χαρακτηριστικά που θέλουμε να πουλήσουμε με το κιλό πλάι σε κακοφτιαγμένους μουσακάδες και υπερτιμημένες χωριάτικες. Και κάπως έτσι, κλείνει ένα κείμενο, που καθώς το γράφω μου προκαλεί πόνο για τα όσα δεν τολμήσαμε ποτέ, οι γραφιάδες αυτής της χώρας, να πούμε και να δείξουμε στο κοινό που πρέπει να μαθαίνει, να θυμάται και να ζει σε μια χώρα που συνηθίζει να ξεχνά, μέχρι να τοποθετηθούν επιγραφές μνήμης.